

İbrahimin Hakikati-1

Tevrat; Tekvin, Bab 20

Çok değerli ve bilge bir kardeşim, kritik etmem için inisiyasyonla ilgili iki önemli çalışmayı göndermiştir. Hiçbir inisiyasyon akımına girmeyen benim gibi bir aceminin bu konuda söz söylemesi yanlış olur. Fakat dil ve İslamî ilimlerle ilgili bir teknisyen¹ olarak yaptığım çalışmalarına dayanarak iki noktada bazı notlar yazacağım.

Birincisi: Kardeşimin ele aldığı o iki konunun ana iskeleti olan Tevrat, Tekvin 20. Babın sosyolojik yönden tefsirini yazmak. Belki o iki yazı için bir kaynak ve bir mihenk olur.

İkincisi: Bazı kelimelerin etimolojisi ve yazılarda geçen Tevrat ayetlerinin tercümesi ile ilgili bazı tashihlerim olacak.

İşte Tevratın Metni:

“Ve İbrahim Cenup diyarına göç etti ve Kadeş ile Şur arasında oturdu ve Gerarda misafir oldu. Ve İbrahim, karısı Sara hakkında: Bu kız kardeşimdir, dedi ve Gerar kiralı Abimelek gönderip Saray’ı aldı. Fakat Allah Abimelek’e gece rüyasında gelip ona dedi: Aldığın kadın sebebiyle, işte, sen bir ölüsün; çünkü o bir adamın karısıdır. Abimelek ise ona yaklaşmamıştı ve dedi: Ya Rab, salih bir milleti de öldürecek misin? Kendisi bana: Bu kız kardeşimdir, demedi mi? Ve kadın, kendisi de: O kardeşimdir, dedi; yüreğimin kemalinde ve ellerimin suçsuzluğu ile bunu yaptım. Ve Allah rüyada dedi: Ben de yüreğinin kemalinde bunu yaptığını biliyorum, ben de seni bana karşı günah işlemekten alıkoydum, bunun için seni ona dokunmağa bırakmadım. Ve şimdi adamın karısını geri ver; çünkü o peygamberdir ve senin için dua eder ve yaşarsın; fakat eğer geri vermezsen, bil ki, sen ve sana ait olanların hepsi mutlaka öleceksiniz.

Ve Abimelek sabahlayın erken kalktı ve kullarının hepsini çağırıp bütün bu sözleri onların önünde söyledi ve adamlar çok korktular. Ve Abimelek İbrahim’i çağırıp ona dedi: Bize ne yaptın? Sana karşı ne işle günah ettim de, üzerime ve ülkem üzerine büyük günah getirdin? Bana yapılmaz işler yaptın. Ve Abimelek İbrahim’e dedi: Ne gördün de, bu işi yaptın? Ve İbrahim dedi: Çünkü: Gerçekten bu yerde Allah korkusu yoktur ve karım yüzünden beni öldürecekler, dedim. Ve gerçekten de kız kardeşimdir, kendisi babamın kızıdır, fakat annemin kızı değildir ve benim karım oldu ve vaki oldu ki, Allah beni babamın evinden gurbete çıkardığı zaman, kendisine dedim:

Gideceğimiz her yerde benim için: Bu benim kardeşimdir, de; bana edeceğin lütuf budur. Ve Abimelek koyunlar ve sığırlar ve köleler ve cariyeler alıp İbrahim’e verdi ve karısı Sarayı ona geri verdi. Ve Abimelek dedi: İşte, memleketim senin önündedir; gözünde iyi

¹ Bütün yazdıklarım da ben sadece bir teknisyenim. İddia makamında değilim. Yazılarımda da tek bir amacım var: “Materyalizm ve dinsizlik, din ve geleneğin alternatifi olamıyor” cümlesinin doğruluğunu ispat etmek.

olan yerde otur. Ve Saraya dedi: İşte, kardeşine bin parça gümüş verdim; işte, bu senin için yanında olanların hepsinin gözünde örtüdür ve bütün adamların önünde sen suçsuz olursun. Ve İbrahim Allaha dua etti ve Allah Abimelek'e ve karısına ve cariyelerine şifa verdi ve çocuk doğurdular. Çünkü İbrahim'in karısı Sara yüzünden RAB Abimelek'in evindeki bütün rahimleri tamamı ile kapamıştı."

Bu 20. Babın Anahtar Kavramları

"İbrahim" bütünlük, tevhid, kalite, canlılık, verimlilik ve şefkat sembolü... Daha önce ismi Abramdır. Bu kelime, kesinlik manasına geldiğinden kalite, bütünlük, doğruluk (sıdk) ve yücelik sembolüdür. Sayısal değeri 244'tür. Bu sayı diyalektik yapıların ve bunları bütünlemenin sembolüdür. Bu kök ve yapısal manalarla Abram, lider olunca **"Herkesin babası veya şefkatli baba"** demek olan *İbrahim* ismini almıştır. Bunun ise sayısal değeri 258'dir. Şefkatli manasına gelen *Rahim* kelimesi ile eşdeğerdir.

İbrahim, manevi erkin ve erilliğin sembolüdür. Görünen âlemin diyalektiğinin üstünde aşkın bir makamdadır; metafizik varlıklarla içli dışlıdır. Baba ile ifade edilen yüce ilkenin evindedir. Fakat Allah'ın emri ile cenuba (aşağıya, maddi âleme) iniyor. Başta Abimelek (devlet ve medeniyet âlemi) olmak üzere bu görünen âleme kalite ve mana kattığı gibi; dünyamızdaki maddi kavramları da ruhsuz, şefkatsiz ve ürünsüz olmaktan çıkartıyor.

İbrahim bu görünen sosyal âleme inince elbette onun da maddeye (dışıl bir yardımcıya) ihtiyacı olur. Fakat madde, onun asıl hedefi değildir; onun (etkin ve eril maneviyatın) kız kardeşidir; (edilgen ve feminen bir) görüntüsüdür.

Cenub güney demektir. Yani aşağı bölge.. Etimolojik olarak uzak bölge demektir. Evet, bu maddi âlem gerçek tevhid ve erillik âlemi olan Nirvana âleminde çok uzaktır: Bununla beraber yani uzak olması ve bir kısım eksiklikler ve kötülükler içermesine rağmen bu bölge **Kadeş** ile **Şur** arasındadır.

Kadeş'in bizim dildeki karşılığı kuds ve kutsallık kelimeleridir. *Şur* kelimesi ise güç ve kuvvet demektir. Bıyık dolayısıyla güç manasına gelen *mişvar* ve güç elde etmeyi istemek demek olan istişare kelimeleri de bu kökten gelir. İzzet kardeşime göre; *öküz* manasına gelir; fakat Arapçadaki şekli, peltek "*se*" ile sevrdir. İbranicesini ben bilmiyorum.

Evet, bu âlem imtihan dünyası olduğundan bir tarafında maneviyat ve kutsallık; öteki tarafında ise güç ve kuvvet vardır. İbrahim bu iki zıt kutbu birleştirdiği için üstündür. Abimelek veya Ebumelek (o günün kralı) bunları henüz birleştiremiyor. Onun için ülkesinin ismi *Cerar*'dır.

"Cerar" etraftan mal ve mülk çeken demektir. Evet devletlerde ve krallıklarda maneviyat ve erillik gibi ilkeler (İbrahim) olmayınca o devlet ve krallığın bir tek niteliği kalır; sağdan soldan vergi ve mal toplamak.. İbrahim ise toplayıcı değil; doğurgan ve üretkendir. İşte bundan dolayı O Cerar ülkesine yerleşmemiş, orada misafir kalmıştır. Arapça tercümede o orada garip kaldı deniliyor. Abimelek (Ebu Mülk olarak da okunur; iktidar ve mülkün babası demektir.) sırf bu eksikliğini kapatmak için doğurgan hale gelmiş olan Sarayı yanına kapatıyor. Fakat Abimelekte maneviyat ve bereket henüz olmadığından yani bir peygamberin (bir dinin) duasını henüz almadığından Allah Sarayı ona nasip ettirmiyor. Özel bir müdahale ile Abimelek'in rüyasına girerek Allah bu işe engel oluyor.

“**Sara**” doğurgan, bereketli, dua almış ve dolayısıyla sevinçli olan dişi demektir. Sembol olarak başta doğuran kadın manası olmak üzere verimli olan bütün mal ve mülk manasına gelir. Sara (sarre) sürur ve sevinç kelimesinden türetilmiştir. Eski ismi Saray’dır. Bu ise prenses, bakire, süslü fakat doğurgan olmayan manasına gelir. Çok geç bir dönemde 99 yaşında doğurganlığı kazanmıştır.

“**Abumelek**” salih yani yararlı ve düzenli bir millettir; bir krallıktır; fakat bir bedel ödemedi, maneviyat ve ibadet (dua) hayatı olmadan başkasının ilkesini gasp ettiği için, yok olmak ve ölmek tehlikesini geçiriyor. “Evet, sistem o kadar sağlam ve sadıktır ki; yapay ve yalan şeyleri asla affetmiyor; en kısa zamanda onu diskalifiye ediyor..”

“Nitekim insan beni de Allah’tan ayrı olarak çok gerçekçi bir varlık olmadığı için Allah ölümü takdir edip, o geçici ve göreceli bene son veriyor; onu sonsuz sisteme katıyor. İşte bu sırdan dolayıdır ki; ölmeden önce benliğini silenler ölümsüzlüğü hak ediyor.”

Abimelek (Ebumelek, Ebumülk)

Mülk veya melek güç demektir. Abi veya Abu kelimesi ise baba demektir. Mülk devletin toprağı ve krallık manasına gelir. Türkçedeki memleket kelimesi de bu kökten gelir. Melek kelimesi her ne kadar mülk kelimesiyle aynı manaya gelse de, mülk somut güç; melek ise ona göre soyut güç manasına gelir. Ki mülk toprak ve arazi manasında iken, melek nisbeten soyut olan devlet ve idare manasına gelir. Evet, ruhanî olan meleklerin öz varlığı güçlü bilinçli yazılımlardır; devlet gibi daha çok soyut ve kolektif kişiliklerdir.

İbrahim’den önce yani dinin, manevi ve kutsal bir değer egemen olmadığı dönemlerde o günün devlet ve krallıkları daha çok vahşete yakın idiler. Bunlar yamyamlık dönemine oranla insanlık için yararlı da olsa bunlarda kanun, hukuk ve namus gibi ilke ve değerler egemen olmadığından kim ne kaptı ise onun yanına kar kalırdı. İbrahim’in tabiri ile:

Çünkü bu yerde yani Cerar’da (mal ve kadının birinci ve asıl hedef ve maksat olduğu yerde) herkes başkasının karısını almak için kocasını öldürür; malını almak için sahibini öldürür. Ve bunun sonucu olarak kim malı ve kadını (şehveti) birinci gaye yaparsa o da ölür. İşte çifte ölüm olmasın, diye, ben Sara kız kardeşimdir, dedim, eşimdir, demedim.

“İbrahim, Sara benim kız kardeşimdir; babamız bir; anamız farklıdır, dedi.”

Evet, sonsuz ve soyut değerler demek olan dinî düzende madde de mana gibi, İlahî ilkenin evladıdır; dolayısıyla manevi erkin temsilcisi olan İbrahim’in de kız kardeşidir ve İbrahimî yapıda madde ve somut çoğalmalar araçtır (kardeş ve destektir) amaç değildir; onunla tamamen bütünleşmesi gereken bir ilke değildir. Fakat İbrahim zengin olunca (manevi erkten gelip bu dünyada söz sahibi olunca) artık Sara (madde) ile karı koca olabilir; Sara ile bütünleşebilir. Çünkü maddenin çevresi ve yapısı farklıdır; dolayısıyla yaradılış açısından kardeş olan bir değer, hayat ve çevre açısından yabancı olan biri ile evlenebilir; cenuba da hayat ve bereket getirir.

Evet, İbrahim ilkesi, yücelerden bu dünyaya inmiştir. Seçkin bir inisiyasyonun kurulmasına baba olmuştur. Bu akım, tarihte binlerce devlet ve krallığa ruh ve bereket olmuşlardır. Ki İbrahimden önce bu devletler ve krallıklar sadece birer yağmacı idi; kısır idiler; sağlıklı ve düzenli yani melek gibi devam etmezlerdi. Her gelen güç, öbürünü yeryüzünden siliyordu.

Fakat İbrahim manası bu kısır durumu tersine çevirdi. Nitekim Yahudiler ve Yahudi gücü beş bin senedir, yeryüzünden silinmiş değiller. Fakat bu Yahudi gücü tam Abimelek olamadı; sadece Abimeleklerle destek ve duacı oldu. Çok ilginçtir ki Abimelek kavramı bütün Tivratta sadece Tekvin Bap 20’de ve Hâkimler Bab 9’da geçiyor. Hâkimlerde geçen bu Bap, tamamı ile çağdaş bir İbrahim olan Hz. Muhammede bakıyor. Çünkü İslamiyet kadar yeryüzünde devlet ve adaleti sağlıklı ve yaygın olarak uygulayan bir din yoktur.²

İbn Arabî, Meryem suresinde geçen Zekeriya Peygamber, Malik ismine mazhardır, diyor. Fakat bakıyoruz; Tarihteki Zekeriyada ne mülk ne de devlet var. Ve Meryem suresini dikkatle okuduğumuzda, oradaki Zekeriyadan maksat, Hz. Muhammed ve onun kollektif kişiliği olan İslam Tarihi olduğunu anlıyoruz.

Tivratta başta Davut (a.s.) ve Süleyman (a.s.) hakkında anlatılan şaşaalı saltanat dönemleri ve onların zaman zaman işledikleri günahlar, onların kollektif kişilikleri ile ilgilidir; bu gibi konularda tarihî peygamber şahsiyetler söz konusu değildir.³ Çünkü binlerce arkeolojik ve antropolojik araştırmaya rağmen Orta Doğu bölgesinde böyle tarihi şahsiyetlerin varlığına rastlanılmamıştır.

Ayrıca kollektif ve adeta peygamberler gibi icraat yapan bu manevi şahsiyetlerin anlatılan harika icraatlarını sadece İslam Tarihinde ve İslam imparatorluklarında görüyoruz. Merak edenler benim Tivrat ile ilgili kitabıma bakabilirler.

Her ne ise sadede dönüyoruz: (Tivrat Tekvin 17. Bap)

Abram (yüce baba, birleştirici yüce ilke) 99 yaşında (çok uzun bir zaman geçtikten sonra) Allah ona göründü (miracını yaşadı.) İnsan-ı kâmil oldu. Allah’ın ahidini⁴ (vahyi) aldı. İbrahim (herkesin ve toplumun babası) oldu. Bundan böyle maddeyi mana, manayı madde gibi kullanıp birleştirecek. Bedenen insan ve ruh olacak; ruhu da birlik ve canlı bir toplum olacak. İşte bu özelliğinden dolayı birçok milletin babası (temel ilkesi) olacak. Bütün insanlar yeryüzünden silinse de onun zürriyeti kum taneleri kadar çoğalacaktır.

Fakat Bir Şartla

“Allah, İbrahime ve onun zürriyetine mabud olmak için, ahdi (vahiy göndermeyi) ebedi kılacak.” (17/7) Bununla; “Allah, gurbet diyarını (göç edilen memleketi) ve Kenan (nüfus yoğunluğu olan) diyarını o ahdin icrası için mülk yapacak..” (17/8)

Bunun Alameti

“Aranızda her erkek sünnet olunacaktır. Penis gulfesinden (fazlalık etten) sünnet olacaksınız. Sizinle benim aramdaki ahit ve sözleşmenin alameti bu sünnet olacaktır.” (17/11)

² Bu yazının devamında bu 9. Bap bütün detayları ile tefsir edilmiştir. Tivrat muharreftir, hurafedir, diyenlere cevap olarak bundan 14 sene önce yazdığım Geçmiş ve Gelecek Arasında Tivrat adlı kitabımda bunu yayınlamış idim.

³ Süleyman ve Davud misyon boyutlarından ziyade Saltanat yönleri daha ağır bastığından dolayı; Yahudi geleneğinde kral olarak biliniyorlar. İbrahim ise misyon olmasına rağmen Yahudi tarihinde bu birleştirici misyon tam gerçekleşmediğinden, onlar İbrahimi de peygamber olarak görmüyorlar.

⁴ Ahid sözleşme demektir. İnsan vahiy alınca artık Allah’ın yolunda gideceğine, hayvanlığı bırakıp insan-ı kâmil olacağına söz veriyor. Tivrat vahyine eski Ahit denilir. İncil vahyine Yeni Ahit denilir. Ahid kelimesi aynı zamanda çağ ve dönem manasına gelir. Çünkü her dönemde bir çeşit vahiy egemen olmuştur.

[Sünnet çığır, yol ve yöntem demektir. Erkeklerin penisten sünnet olması “*Artık biz hayvan değiliz, Allah’tan ahit ve söz almış, Allah’ın sevgilisi ve ilgili kullarıyız.*” manasına gelir. Kadınların sünneti doğum ve düzenli aileyi yürütmek olduğundan ve erkeklere oranla hayvaniyet boyutları az olduğundan kadınların sünnet yükümlülüğü yoktur.⁵ Evet, insanoğlu din ile hayvanlıktan çıkar; belli bir düzen ve yol tutar; sonsuz ve soyut olan Allah hakikatini anlar. Allah’a bağlanır; maddeten ve manen ebedileşir.

Bütün geleneklerde dinin manası var. Fakat bazı milletlerin özel olarak Ruhul-Kuds (maneviyat ve ruhaniyat) ile ilişkisi var. Mesela Hristiyanlar aşırı ruhani olduklarından yani kalben sünnet olduklarından ve Allah ile bu boyutta sözleşme yaptıklarından onlar sünnet olmazlar. Fakat İbrahimî gelenek, ruh ile beraber bedeni; ibadet ile beraber toplumu, Ruhul-Kuds ile beraber Ruhul-Emini (bilimi) de esas tuttuğundan İbrahimî gelenekte; maddi sünnet özellikle insanın hayvaniyet yönünü en çok temsil eden peniste sünnet, Allah’a insan olmak için verilen sözün önemli bir alameti olmuştur. Çünkü cinsellik meselesinde; din ve ailenin, ruh, beden ve toplumun sağlığı söz konusudur. Evet, İbrahimden önce medeniyetler ve devletler varmış; fakat onlar yarı hayvan gibi idiler. *Kim sünnet olmamış ise o bu kutsal toplumun içinden çıkartılacaktır. (17/14) (Çünkü bazen bir damla, bütün havuzu zehirleyebilir.)*

Kısa Bir Ek:

Yeşu Kitabı 5. Bab da sünnetin öneminden söz ediyor. Bu bapta çok önemli bilgiler olmakla beraber, üç meselesi bizi çok ilgilendirir.

a) Allah’ın ahidini almış fakat sonra esarete düşmüş bir millet, zamanla sünneti bırakır, yani hayvanlaşabilir.

b) Allah böylelere bal ve süt diyarını asla nasip etmez. Fakat bunların çocukları doğru yolu bulabilir.

c) Bilindiği gibi İsrail Oğullarının (dindar-medeni milletin) düzenli bir devlet olması, Musaya nasip olmadı. Yeşuya (güçlü lidere) nasip oldu. Yeşu da İsrail Oğullarını bıçak ve demir (güç) ile değil de taş (maneviyat ve iman) ile sünnet etti. Dolayısıyla ancak bununla Fışhı (kurtuluş bayramını) kutlamayı hak ettiler.

Yine Tekvin 20. Baba Dönüyoruz

Bu babın 13-18. ayetlerindeki manaları ancak şöyle birbiriyle ilişkilendirerek anlayabiliriz:

a) Abimelek Cerarda (somut mal ve mülkün kralı) iken din, peygamberlik ve kutsal hukuk yok iken; Sara (aile, devlet, zenginlik ve sevinç) ona haram olmuştur. (Yani bu gibi bütün kaynaklar, Abimelek için kısır ve verimsiz kalmıştır.)

b) Ne zaman ki; İbrahimin bir peygamber olduğunu öğrenmişse; aile, zenginlik mal ve mülkün kutsal haklar olduğunu kabul etmişse İbrahim, Abimelekin evindeki bütün rahimleri (elinde potansiyel olarak var olan imkânlar) verimli ve doğurgan yaptırmıştır.

⁵ “Kadın doğurunca bütün günahları silinmiş olur” diye bir rivayet vardır.

c) Burada İbrahim kral olmuyor. Sadece bir kralı dindar yapıyor. Kral Abimelek de bunun bedeli olarak İbrahime mal ve mülk veriyor. Ayrıca ona bin parça gümüş veriyor. Bu bin parça gümüş Saranın iffetine ve İbrahim'in destekçisi olduğuna bir delil oluyor; şöyle ki:

[Sembol ilminde altın maddi güç demektir. Gümüş ise manevi güç sembolüdür. Demek din adamlarının ruhanî ve manevi güce ve benzeri imkânlarla sahip iken evlenmeleri ve kralları vaftiz etmeleri helal olur. Yoksa gurbette iken, mal ve mülk yok iken; sosyal hayatta bir devletin himayesi altında değil iken; ruhanî ve manevi güçleri tam etkin değil iken Sara ile evlenmeleri caiz değildir. İşte böyle durumlarda maddi ve siyasi yapılar ile bütünleşmemek din için ve dindarlar için en büyük bir lütuftur. Evet, Hz. İsa'nın böyle ortamlarda (ki Roma ortamı böyle idi) evliliği hoş karşılamaması bundandır.]

Bu son altı ayeti böyle tefsir etmemizi garipsemeyin. Çünkü bu olaylar tarihi değil; zamanlar üstü değerlerin birbiri ile olan ilişkisini anlatıyor. Zaten az bir dikkat ile baksanız; metindeki zamanların birbirini tutmadığını göreceksiniz. Nitekim son ayette “Rab, kendilerine yeni gelen Sara yüzünden Abimelekin evindeki bütün rahimleri tamamı ile kapamış idi.” deniliyor. Hâlbuki bu kısırlık eskiden beri var idi.

Son Bir Not: Abimelek, İbrahime: ‘Bize ne yaptın? Sana ne yaptım da üzerime ve ülkemin üzerine büyük günah getirdin?’ diye soruyor. İbrahim ise, ‘Çünkü gerçekten bu yerde Allah korkusu yoktur. Ve karım yüzünden beni öldürecekler, dedim’ diye cevap veriyor. Bu soru ve cevaptan şöyle beş sosyolojik, ontolojik ve antropolojik bilgi çıkar:

a) Din gelmeyen devlet ve medeniyetler, gelişmeye müsait değil. Dinler insanın şahsını soyut değerler ve inanç ile geliştirdikleri gibi; toplumlarında da diyalektik yapıyı özellikle ailevi ve mülkiyet haklarını yerleştirmekle toplumsal gelişmeye sebep olurlar.

b) Abimelekin kendine göre hiçbir günahı yok. Ona göre başkasının malını ve namusunu ele geçirmek, sıradan normal bir davranıştır. Adam öldürmek sıradan bir iştir. Çünkü ilkel dönemlerde böyle şeyler avcılığın bir parçası idi.

c) Fakat İbrahim (ilke, tevhid ve peygamber) gelince ilk önce onda ve onun toplumunda bazı harikalıklar baş gösterir; ilginç rüyalar görmek; bereketsizlik yaşamak gibi.

d) Ve bu ilkeler, İbrahim gibi hak ve hukuku tanıyınca; maddeyi ve cinselliği asıl hedef değil de yardımcı bir faktör olarak görünce; bütün tikanlıklar ve sıkıntılar açılır.

e) İbrahim bir kral olmamıştır. Fakat bütün tarihe yön verecek iki evlat babası olmuştur: İsmail ve İshak.. İslam ve Yahudi geleneği.. Abimelek ile İbrahim arasında artık sadece su kuyusu (maneviyat ve kaynak) tartışması kalmıştır. Ve İbrahim, haklı olduğuna delil olsun diye Abimelekin verdiği bütün malları ve yedi fazlasını ona geri veriyor. (21. Baba bir bakın..)

12. 11. 2012
Bahaeddin Sağlam

Hâkimler Kitabındaki Abimelek

¹Ve Yerubbaal'ın oğlu Abimelek Şekem'e, anasının kardeşleri yanına gitti ve onlara ve anasının babası evinin bütün aşiretine söyleyip dedi: ²Rica ederim, bütün Şekem erlerine işittirip söyleyin: Sizin için hangisi iyidir, yetmiş kişi olarak Yerubbaal'ın bütün oğulları mı, yoksa bir kişi mi size saltanat etsin? Ve hatırlayın ki, ben sizin kemiğiniz ve etinizim. ³Ve anasının kardeşleri onun hakkında, bütün bu sözleri Şekem erlerinin hepsine işittirerek söylediler ve onların yüreği Abimelek'in ardınca gitmeye meyletti; çünkü: O bizim kardeşimizdir, dediler. ⁴Ve Baal-berit'in evinden ona yetmiş parça gümüş verdiler ve Abimelek bunlarla oynak ve çapkın adamlar tuttu ve onun ardınca gittiler. ⁵Ve Ofra'ya, babasının evine geldi ve kardeşlerini, Yerubbaal'ın yetmiş oğlunu bir taş üzerinde öldürdü; ancak Yerubbaal'ın küçük oğlu Yotam sağ kaldı; çünkü gizlendi. ⁶Ve bütün Şekem erleri ve bütün Beyt-millo toplandılar ve gidip Şekem'deki dikili taş meşesi yanında Abimelek'i kral ettiler.

⁷Ve Yotam'a bildirdiler ve gidip Gerizim dağının tepesinde durdu ve yüksek sesle bağırıp onlara dedi: Beni dinleyin, ey Şekem erleri, Allah da sizi dinleyecektir. ⁸Vaktiyle ağaçlar kendilerine kral meshetmek için gittiler ve zeytin ağacına dediler: Bize kral ol. ⁹Ve zeytin ağacı onlara dedi: Allah'ın ve insanın bende sena ettikleri yağımı bırakayım da ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim? ¹⁰Ve ağaçlar incir ağacına dediler: Sen gel, bize kral ol. ¹¹Ve incir ağacı onlara dedi: Tatlılığımı ve iyi meyvamı bırakayım da ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim. ¹²Ve ağaçlar asmaya dediler: Sen gel, bize kral ol. ¹³Ve asma onlara dedi: Allah'ı ve insanları sevindiren yeni şarabımı bırakayım da ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim? ¹⁴Ve bütün ağaçlar karaçalıya dediler: Sen gel, bize krallık et. ¹⁵Ve karaçalı ağaçlara dedi: Eğer gerçekten siz beni kendinize kral olarak meshederseniz, gelin gölgeme sığın; yoksa karaçalıdan ateş çıksın ve Libna'nın erz ağaçlarını yiyip bitirsin. ¹⁶Ve şimdi, eğer siz Abimelek'i kral etmekle hakkaniyet ve doğrulukla davrandınızsa ve eğer Yerubbaal'a karşı ve onun evine karşı iyilikle davrandınızsa ve ellerinin mükâfatını ona verdinizse ¹⁷(çünkü babam sizin için cenketti, canını ileri attı ve sizi Midyan'ın elinden azat etti; ¹⁸ve siz bugün babamın evine karşı ayaklandınız ve oğullarını, yetmiş kişiyi bir taş üzerinde öldürdünüz ve cariyesinin oğlu Abimelek'i Şekem erlerine kral ettiniz, çünkü o kardeşinizdir); ¹⁹eğer bugün Yerubbaal'a karşı ve onun evine karşı hakkaniyet ve doğrulukla davrandınızsa, Abimelek'le sevinin, o da sizinle sevin; ²⁰ve yoksa Abimelek'ten ateş çıksın ve Şekem erlerini ve Beyt-millo'yu yiyip bitirsin ve Şekem erleriyle Beyt-millo'dan ateş çıksın ve Abimelek'i yiyip bitirsin.. ²¹Ve Yotam koşup kaçtı ve Beer'e gitti ve kardeşi Abimelek'ten korktuğu için orada oturdu.

²²Ve Abimelek üç yıl İsrail'e reis oldu. ²³Ve Allah Abimelek'le Şekem erleri arasına kötü bir ruh gönderdi ve Şekem erleri Abimelek'e karşı hile ile davrandılar; ²⁴tâ ki, Yerubbaal'ın yetmiş oğluna yapılan zorbalık onun üzerine gelsin ve onların kanı, onları öldüren kardeşleri Abimelek'in üzerine ve kardeşlerini öldürmek için onun ellerini kuvvetlendiren Şekem erlerinin üzerine konulsun. ²⁵Ve Şekem erleri dağ başlarında ona karşı pusu kurdular ve yolda yanlarından geçenlerin hepsini soyuyorlardı; bu da Abimelek'e bildirildi.

²⁶Ve Ebed'in oğlu Gaal ve kardeşleri geldiler ve Şekem'e geçtiler ve Şekem erleri ona güvendiler. ²⁷Ve kıra çıkıp onların üzümünü devşirip bastılar ve şenlikler ettiler ve ilahlarının evlerine girdiler ve yiyip içtiler ve Abimelek'e lânet ettiler. ²⁸Ve Ebed'in oğlu Gaal dedi: Abimelek kimdir ve Şekem kimdir ki, ona kulluk edelim? Yerubbaal'ın oğlu değil mi? Ve onun memuru Zebul değil midir? Şekem'in babası Hamor'un adamlarına kulluk edin; fakat biz niçin ona kulluk edelim? ²⁹Ve keşke bu kavm benim elimde olsa idi! O zaman Abimelek'i atardım. Ve Abimelek'e dedi: Ordunu çoğalt ve çık.

³⁰Ve Ebed'in oğlu Gaal'ın sözlerini şehrin reisi Zebul işitince öfkesi alevlendi. ³¹Ve Abimelek'e gizlice ulaklar gönderip dedi: İşte, Ebed'in oğlu Gaal ve kardeşleri Şekem'e geldiler ve işte, şehri sana karşı durmaya

zorluyorlar. ³²Ve şimdi sen ve seninle beraber olan kavm geceleyin kalkın ve kırdı pusuya yatın; ³³ve vâki olacak ki, sabahleyin güneş doğar doğmaz erken kalkıp şehre baskın edersin ve işte, o ve kendisiyle beraber olan kavm sana karşı çıktıkları zaman elinden geleni ona yaparsın.

³⁴Ve Abimelek, ve kendisiyle beraber bütün kavm geceleyin kalktılar, ve dört bölük olarak Şekem'e karşı pusuya yattılar. ³⁵Ve Ebed'in oğlu Gaal çıkıp şehrin kapısına girilecek yerde durdu; ve Abimelek, ve kendisiyle beraber olan kavm pusudan kalktılar. ³⁶Ve Gaal kavmı görüp Zebul'a dedi: İşte, dağ tepelerinden bir kavm iniyor. Ve Zebul ona dedi: Adamlar diye gördüğün, dağların gölgesidir. ³⁷Ve Gaal yine söyleyip dedi: İşte, memleketin ortasından bir kavm iniyor, Meonenim meşesi yolundan da bir bölük geliyor. ³⁸O zaman Zebul ona dedi: Abimelek kimdir ki, ona kulluk edelim, diyen ağzın şimdi nerede? Hor gördüğün kavm bu değil mi? Haydi, şimdi çık da onlarla cenket. ³⁹Ve Gaal Şekem erleri önünde çıktı ve Abimelek'le cenketti. ⁴⁰Ve Abimelek onu kovaladı ve Gaal onun önünden kaçtı, ve kapıya girilecek yere kadar birçok vurulmuş adamlar düştüler.

⁴¹Ve Abimelek Aruma'da oturdu ve Zebul, Gaal'la kardeşlerini Şekem'de oturtmayıp kovdu. ⁴²Ve vâki oldu ki, ertesi günü kavm kıra çıktı ve Abimelek'e bildirdiler. ⁴³Ve kavmı alıp onları üç bölüğe ayırdı ve kırdı pusuya yattı ve baktı ve işte, kavm şehirden çıkıyordu ve onlara karşı kalkıp onları vurdu. ⁴⁴Ve Abimelek'le yanında olan bölükler ileri saldırdılar ve şehir kapısına girilecek yerde durdular ve iki bölük bütün kırdı olanların üzerine saldırıp onları vurdular. ⁴⁵Ve Abimelek bütün o gün şehre karşı cenketti; ve şehri alıp onda olan kavmi öldürdü; ve şehri yıkıp ona tuz ekte.

⁴⁶Ve bütün Şekem kulesi erleri bunu işitince El-berit evi hisarına girdiler. ⁴⁷Ve bütün Şekem kulesi erlerinin toplanmış oldukları Abimelek'e bildirildi. ⁴⁸Ve Abimelek, ve kendisiyle beraber olan bütün kavm Tsalmone dağına çıktılar; ve Abimelek eline bir balta aldı, ve ağaçlardan bir dal kesti, ve onu kaldırıp omuzu üzerine koydu; ve yanında olan kavma dedi: Benim ne yaptığımı gördünüz, çabuk olun, siz de benim gibi yapın. ⁴⁹Ve bütün kavm da, her biri birer dal kestiler ve Abimelek'in ardınca gittiler ve hisara dayadılar ve onların üzerine hisara ateş verdiler ve bütün Şekem kulesi adamları da, bin kişi kadar erkek ve kadın, öldüler.

⁵⁰Ve Abimelek Tebets'e gitti ve Tebets'e karşı ordugâh kurup onu aldı. ⁵¹Ve şehrin ortasında kuvvetli bir kule vardı ve bütün erkeklerle kadınlar ve şehrin bütün erleri oraya kaçtılar ve ardlarından kapayıp kulenin damına çıktılar. ⁵²Ve Abimelek kuleye kadar geldi ve ona karşı cenketti, ve ona ateş vermek için kulenin kapısına kadar yaklaştı. ⁵³Ve bir kadın değirmenin üst taşını Abimelek'in başına attı ve onun kafasını kırdı. ⁵⁴Ve silahlarını taşıyan uşağı acele çağırıp ona dedi: Kılıcını çek ve beni öldür, tâ ki, benim için: Onu bir kadın öldürdü, demesinler. Ve uşağı kılıcını ona saptı ve öldü. ⁵⁵Ve Abimelek'in öldüğünü İsraililer görünce, herkes yerine gitti. ⁵⁶Abimelek'in yetmiş kardeşini öldürmekle babasına ettiği kötülüğü Allah böylece kendisine döndürdü; ⁵⁷ve Şekem adamlarının bütün kötülüğünü Allah kendi başlarına döndürdü ve Yerubbaal'ın oğlu Yotam'ın lâneti onların üzerine geldi.

Bu 9. Babın Yorumu

Araplar, İslâm'dan evvel, *Yerubbaal* idiler: Yani puta taparlardı. Onların içinden, tarihî Abimelekin bir arketipi olan; yani hem maneviyatçı, hem bedevî Arapların kralı olan Hz. Muhammed çıktı. Ve o, saf bir Arap oğlu idi. İşte Hz. Muhammed çıkıp Şekeme, yani Yahudilere ve Yahudi kültür ve karakterini alan Araplara ve dayıları olan Medinelilere gitti. [Medineliler Hz. Muhammed'in dayılarıdır]⁶ Hem yetmiş Arap kabilesine ve Yahudi kabilelerine (Şekeme) söyleyip dedi:

“Bir kişinin saltanatı altında bir devlet olmanız mı iyi; yoksa yetmiş parçaya bölünmek mi iyi? Biliniz ki ben sizden bir parçayım. Et ve kemiğinizim.” Ve dayıları olan Medineliler Araplar, onun bu

⁶ Bütün siyer kitapları bildiriyorlar: Hz. Muhammed'in babasının anası Medinelidir.

sözlerini bütün Yahudi kabilelerine söylediler ve işittirdiler. Onlar da, onun etrafında birleşmeye meylettiler [Medine antlaşmasını imzaladılar.]

Ve Baal-berit⁷ [halkın Rabbinin] evinde, *ona yetmiş maddelik [yetmiş parça gümüş] sözleşme* verdiler. O Abimelek, bu sözleşme ile oynak [çalışkan] ve çapkın [iştahlı] adamlar [sahabeler] tuttu. Onlar, onun izinde gittiler.

Sonra Abimelek, *babasının evine Mekke'ye, Ofra'ya [Arafat'a]* döndü. Yetmiş Arap kabilelerinin hâkimiyetlerine son verdi. Ofra, kelime olarak çukur demektir. Gerçekten Mekke çukur bir yerdir. Ve çağrışım metoduyla Arafat dağını hatırlatır.

Bütün Arap ve Yahudi güçleri, o Abimelekin hâkimiyetini kabul ettiler. Yotam [gelişmemiş bir kısım kenar kabileler] hariç... Dikilitaş [Kâbe] meşesinde [Meş'arü'l-Haram'da], onun maddî ve manevî hâkimiyeti kabul edildi. Beyt-millo⁸ [bütün dinî ve medenî merkezler], onun bu hâkimiyetini kabul ettiler. Ve bu durum bütün kenar kabilelere de bildirildi. Sonra bu kenar kabilelerden [kıssadaki çalı örneği gibi] öyle büyük âlimler ve evliyalar çıktı ki, zeytini [zeytin memleketi olan Roma'yı], inciri [Hind'i], asmayı [İran'ı] geçtiler.

Ve Abimelek üç yıl [yani 30 yıl; Tevrat'ta sayılar bir sıfır ilave ile evrensel anlamlar kazanır] İsrail'e (insanlığa) reis oldu. [Gerçek hilafet 30 sene devam etti].

Sonra bu Abimelek ile Şekem [Yahudiler] arasında kötü olaylar ve esintiler başladı [âyet 22-24]; tâ 1926'ya kadar Abimelek üstün oldu.

ÂYET 26:

Ve Ebedin oğlu⁹ Gaal [azgın veya yapmacık] ve kardeşleri [masonlar] geldiler, Şekem'e geçtiler, onların gücünü elde ettiler. Onlar, ona güvendiler. Dünyanın dört tarafından Abimeleke karşı gizli-açık savaşa giriştiler.

Bâb 26-50 arasındaki kıssanın teferruatını, çok açık olduğu için metne havale ediyoruz. İpucu olarak birkaç işaret ve bu bâbın son dört ayetiyle ilgili bir miktar izahat vermeye çalışacağız. Şöyle ki:

Bu kavganın 26-38. ayetler arasında şiddetini görüyoruz. Sonra *dört tarikat ve mezhep* tarafından birinci etap olarak onların gücü kırılır. Sonra üç fırka; *tarikatlar, İsevîlik ve nuranî bir hareket* o azgın düşünceyi imha ediyor. Bu son ikisinin ise daha da aktif oldukları kıssada görülüyor.

Ayet 39-56'da İslâm'ın görünmeyen bazı manevî hizmetlerine işaretler olduğu gibi, İslâm'ın ilk yıllarındaki maddî hizmetlerine de işaretler var. (Sur ve kalelerin fethi gibi..) Zaten Tevrat'ın her yerinde bir açıdan maddî manalar verilirken, arketipsel ve evrensel anlamlar göz önünde bulunduruluyor. Meselâ, kıssada geçen *değirmen taşının* iki manası var:

1) Asr-ı Saadette bir Yahudi kadın, o asrın Abimeleki olan Hz. Muhammed'e böyle bir suikastta bulunmak istemiş, fakat muvaffak olamamıştır.

⁷ “Berit,” İbranicede halk demektir. Arapçadaki *beriyet* gibi. Baal de efendi ve rab demektir.

⁸ Millo, kök olarak din ve medeniyet demektir.

⁹ Bir okunuşa göre Abid'in (ibadet eden veya bayındır bir memleketin) oğlu...

2) Kadın dünyayı; değirmen taşı zamanı temsil ediyor. Dünya ve zaman manevî saltanata karşı suikastta bulunuyor. Fakat o dirençli güç, etkinliğini yitirmemek için maddî bedeninin ölmesini tercih ediyor. Bir an evvel maddiyattan çekilmek istediği için..

Kıssada geçen *Zebul* ise, etimolojik olarak *ıslahatçı, yüksek feragat ve tahammül sahibi zât* demektir.¹⁰

Ayet 38’de ve 49-50’da, Gaalin mağlubiyetini görüyoruz. Ayet 57’de, memalikten olan, yani köle ve geri kalmış kabilelerden olan *büyük İslâm âlimlerinin Deccaliyete olan bedduasının kabulünü görüyoruz.*

Bütün bu hakkaniyete rağmen o Abimelekten bir intikamın alındığını görüyoruz. Evet, ahırzaman dini olan İslâm’a olan bütün bu hücumların sebebi İslâm’ın tarihte maddî cihada başvurmasıdır. Bir kısım insanların canlarının acımasıdır.

Âyet 56’da anlatıldığı gibi, *Yahudilerin dinlerini ve kültürlerini korumak için yaptıkları bütün hile teşebbüsleri, kendi başlarına geri dönmüştür.* Bununla beraber; Yahudilerin bu mucizevî kutsal Tevrat metnine beş bin seneden beri sahip çıkıp, böyle bir hazineyi bugüne getirmeleri onların bütün eksikliklerini ve sosyal günahlarını kapatıyor.

15. 01. 1998
Bahaeddin Sağlam

¹⁰ Tevrat’ın Türkçe tercümesinde bu kelimeye başka değişik bir mana verilmiştir. Fakat İbrani ve Arapça köküne inildiğinde, bizim bu mananın daha doğru olduğu görülür.. (bkz. Müncid)